vers VO OR vers

LEZING 6
93 MINUTEN

EFEZE

4:11-32

De groei van de gemeente naar volwassenheid en het leven dat bij de nieuwe mens hoort.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/efeze/4-11-32

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Apostelen en hun bijzondere gezag	3 min	5
2	Profeten en de betrouwbaarheid van profetie	3 min	6
3	Evangelisten, herders en leraars	3 min	8
4	De gemeente toerusten voor dienstbetoon	4 min	9
5	Samen groeien tot één volwassen mens	3 min	11
6	Eenheid als maatstaf voor volwassenheid	4 min	13
7	Nieuwe leer en de herstelbeweging	3 min	15
8	Geestelijke eigenwaan en gehoorzaamheid	2 min	17
9	Opeenvolgende rages in de gemeente	3 min	18
10	Volwassen geloof draagt verantwoordelijkheid	2 min	19
11	Jezus en de Schrift als toetssteen	5 min	21
12	Bijbels onderwijs beschermt tegen misleiding	2 min	23
13	De waarheid spreken in liefde	2 min	24
14	Groei door onderlinge relaties en dienst	2 min	25

15	Een andere levenswandel dan de heidenen	3 min	27
16	Verduisterd denken en morele afstomping	4 min	29
17	Christus leren kennen en vertegenwoordigen	2 min	30
18	De oude en nieuwe mens als kleding	4 min	32
19	Christus aandoen: al gedaan en toch een opdracht	2 min	34
20	De nieuwe mens is het lichaam van Christus	4 min	35
21	Adam als de oude mens	3 min	38
22	Van de oude naar de nieuwe mensheid	2 min	40
23	Volken en families als één persoon	3 min	41
24	Je nieuwe identiteit uitleven in je gedrag	4 min	42
25	Vernieuwing van het denken	2 min	44
26	Gedrag als zichtbare kleding	3 min	45
27	Oud en nieuw gedrag in de praktijk	2 min	48
28	Leugens vervangen door waarheid	4 min	49
29	Boosheid, wrok en ruimte voor de duivel	2 min	51

30	Stelen vervangen door werken en geven	2 min	53
31	Woorden die opbouwen en genade geven	2 min	54
32	Bitterheid vervangen door liefde en vergeving	2 min	55
	Om verder te lezen		56

1

Apostelen en hun bijzondere gezag

We gaan verder met onze behandeling van Efeze 4. We zijn gestopt voordat de zin was afgelopen, om de eenvoudige reden dat die zin maar doorgaat en doorgaat en doorgaat. Die zin begint in vers 1. In hoofdstuk 4, vers 11 zegt hij:

> En Hij heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, weer anderen als evangelisten en nog weer anderen als herders en leraars,
>
> EFEZE 4:11

Zoals ik al zei, weet ik niet of al deze ambten vandaag nog in de gemeente bestaan. Ik betwijfel of er vandaag nog apostelen en profeten zijn. Dat is echt niet omdat ik enige moeite heb met het bovennatuurlijke, helemaal niet. Ik geloof in het bovennatuurlijke. Ik geloof dat alle gaven van de Geest vandaag bestaan. Ik weet alleen niet zeker of in de gemeente nog steeds al diezelfde ambten functioneren. Volgens mij waren een paar van die ambten namelijk grotendeels bedoeld om het fundament te leggen, en dat is met succes en doeltreffend gelegd.

Ik kan niets bedenken wat de apostelen of profeten deden dat niet voortgezet kan worden door de evangelisten, herders en leraars, en andere gaven. Er zijn ook andere gaven. Maar als het gaat om het stichten van gemeenten, wordt iemand die vandaag gemeenten sticht soms een apostel genoemd. Misschien is hij dat in zekere zin ook. Ik geloof niet dat hij een apostel is in de betekenis die het woord in het Nieuwe Testament heeft. Maar als hij door een gemeente wordt uitgezonden, is hij, denk ik, een apostel van die gemeente, uitgezonden vanuit die gemeente.

Het ambt van apostel in de vroege gemeente was volgens mij iets heel bijzonders. Jezus koos aanvankelijk twaalf mensen uit een veel grotere groep vertrouwde volgelingen. Zij zouden worden uitgezonden met bijzonder gezag van Hem en spreken als Zijn officiële vertegenwoordigers. Alle christenen moeten in zekere zin Christus tegenover

de wereld vertegenwoordigen. En wanneer we spreken, moeten we zo spreken dat we Zijn belangen vertegenwoordigen. Maar ik geloof dat het woord ‘apostel’ de gedachte in zich draagt van iemand die spreekt met hetzelfde gezag als wanneer Christus Zelf zou spreken.

Dat kunnen wij doen wanneer we Christus citeren. Als we het Woord van God citeren, spreken we met hetzelfde gezag als Christus. Maar de apostelen gingen verder dan alleen de Schrift citeren of Jezus citeren. Paulus zei bijvoorbeeld:

> Wat betreft hen die nog maagd zijn, heb ik geen bevel van de Heere. Ik geef echter mijn mening als iemand die barmhartigheid van de Heere heeft gekregen om trouw te zijn.
>
> 1 KORINTHE 7:25

Hij gaf aanwijzingen die verder gingen dan wat Jezus tijdens Zijn leven had gegeven. Ik geloof dat die aanwijzingen even gezaghebbend waren als wanneer Jezus ze had gegeven.

Zo begrijp ik apostolisch gezag, en ik weet niet of iemand vandaag dat soort gezag in de gemeente heeft. Ik weet niet zeker of de gemeente vandaag mensen met dat soort gezag nodig heeft, hoewel sommigen zouden zeggen van wel.

2

Profeten en de betrouwbaarheid van profetie

Wat profeten betreft: zoals ik het uit de Schrift begrijp, is een profeet een man die onfeilbaar spreekt wanneer hij in de Naam van de Heere spreekt. Ik ken vandaag niemand die zo is. Ik weet wel dat er een gave van profetie is, en ik geloof dat afzonderlijke profetieën die worden gegeven op zichzelf onfeilbaar kunnen zijn. Ze kunnen vrij zijn van fouten. Met andere woorden, als de Heilige Geest iemand een echte profetie geeft, zal die profetie natuurlijk waar zijn, volmaakt en zonder fouten.

Maar het feit dat iemand een ware profetie van God ontvangt, betekent niet dat ik de volgende keer dat die persoon profeteert, die profetie niet zal beoordelen om te zien of ook deze waar is. Een echte profeet van God had altijd gelijk, had het altijd bij het rechte eind wanneer hij in de Naam van de Heere sprak. Ik weet niet of we vandaag mensen hebben met die mate van profetisch gezag.

Er is een beweging die een paar jaar geleden veel aandacht kreeg binnen de charismatische beweging. Ongeveer negen jaar geleden, denk ik. Die werd de profetische beweging genoemd, de moderne profetische beweging, die haar centrum in Kansas City had. Er zijn een aantal personen in die beweging die als profeten worden beschouwd. Onder hen is iemand die van allemaal het meeste aanzien geniet, een man die Paul Cain heet. Hij geniet nog steeds aanzien in die beweging. Toch heb ik nooit iemand horen suggereren dat zijn profetieën voor honderd procent juist waren.

Deze profetische beweging stelde dat mensen niet voor honderd procent juist hoeven te zijn om profeten te zijn. Ik heb verbazingwekkende dingen gehoord over Paul Cain en zijn profetieën. Het klinkt inderdaad alsof hij een gave heeft. Maar iemand in de Bijbel de naam ‘profeet’ geven, betekent volgens mij dat hij officieel Gods woordvoerder is. Wanneer hij spreekt, kun je erop vertrouwen dat het God is Die spreekt.

Dat kun je niet bij iemand die het voor negenennegentig procent bij het rechte eind heeft. Want als iemand het maar voor negenennegentig procent bij het rechte eind heeft, kan elke keer dat hij spreekt, voor zover iemand weet, tot die ene procent behoren waarin hij het niet bij het rechte eind heeft. In dat geval kun je dus niet zonder meer vertrouwen op iets wat hij zegt. Je kunt er tot op zekere hoogte op vertrouwen, maar je kunt er niet volledig op vertrouwen.

Zo is het niet met de profeten van God in de Schriften. Je kunt er volledig op vertrouwen dat wat zij zeggen waar is, omdat zij Gods uitverkoren spreekbuizen zijn. Ze geven het rechtstreeks door en ze geven het juist door.

3

Evangelisten, herders en leraars

Evangelisten en pastors en leraars zijn niet hetzelfde als apostelen en profeten. Een evangelist is een prediker van het Evangelie. De term ‘evangelist’ komt maar drie keer in de Bijbel voor. Hij wordt gebruikt voor Filippus, die vier dochters had die profeteerden. Hij werd eenvoudigweg Filippus de evangelist genoemd. Hij is degene die de Ethiopische kamerling evangeliseerde, en hij evangeliseerde in Samaria. Oorspronkelijk was hij een van de zeven diakenen in Jeruzalem, maar later werd hij een evangelist genoemd. Zijn rol als diaken was tijdelijk, maar in de gemeente bleef hij bekendstaan als evangelist. Iemand die het Evangelie predikt, is een evangelist. Behalve die plaats in Handelingen waar Filippus de evangelist wordt genoemd, en deze plaats hier die over enkele evangelisten spreekt, is er nog maar één andere plaats. Daar zegt Paulus tegen Timotheus dat hij het werk van een evangelist moet doen, wat betekent: evangeliseren. Evangeliseren komt van het Griekse woord voor Evangelie, euangelion. Dat wordt in het Engels weergegeven als Evangelion, of ‘the evangel’. Dat is het Evangelie in het Grieks. Een evangelist is een prediker van het Evangelie.

Pastors en leraars worden, net als de andere genoemde ambtsdragers, in het meervoud genoemd. Het is niet duidelijk of een pastor het ene is en een leraar iets anders, of dat pastors en leraars hetzelfde zijn. Er is op gewezen dat hij zei:

Hij gaf sommigen als apostelen, anderen als profeten, weer anderen als evangelisten en nog anderen als herders en leraren.

Er staat niet ‘sommige pastors en sommige leraars’, alsof pastors en leraars afzonderlijke dingen zijn. Maar je zou het in elk geval zo kunnen begrijpen: Hij gaf sommigen die zowel pastor als leraar waren.

Pastor betekent letterlijk herder, en het lijkt erop dat het hoeden en het onderwijzen van de gemeente in de eerste eeuw grotendeels werd gedaan door mensen die oudsten waren. De oudsten van de gemeente waren degenen die de gemeente hoedden, die haar pastors waren en haar onderwezen. Daarom is het waarschijnlijk dat hij bij het

noemen van pastors en leraars, of herders en leraars, één soort persoon op het oog heeft. Dat zouden dan de oudsten van de gemeenten zijn, die daar de herders en de leraars waren.

4

De gemeente toerusten voor dienstbetoon

Waar zijn deze mensen voor? Ze werden door Christus gegeven:

> om de heiligen toe te rusten, tot het werk van dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus,
>
> EFEZE 4:12

Er staan eigenlijk drie zinsdelen in vers 12. Het ene is: ‘om de gelovigen toe te rusten’. Een ander is: ‘voor het werk in de gemeente’. En het laatste is: ‘om het lichaam van Christus op te bouwen’.

Let erop dat die drie zinsdelen in de Engelse vertaling allemaal beginnen met het woord ‘for’, ‘voor’. Hij gaf deze gaven voor, voor, voor.

Verschillende vertalers hebben verschillende opvattingen gehad over de onderlinge samenhang van die drie zinsdelen. De King James Version heeft het zo weergegeven alsof het allemaal afzonderlijke, op zichzelf staande zinsdelen zijn. Hij gaf deze gaven dus voor de toerusting van de heiligen. Hij gaf deze gaven ook voor het werk van de bediening. Hij gaf deze gaven ook voor de opbouw van het lichaam van Christus. Maar moderne vertalers zien meestal een zekere onderschikking van deze zinsdelen. Zoals het in de New King James staat:

Om de gelovigen toe te rusten voor het werk in de gemeente.

Dat wil zeggen: deze leiders rusten de heiligen toe, zodat de heiligen toegerust zijn om het werk van de bediening te doen. Ze worden toegerust voor het werk van de bediening. Dat is mogelijk wat Paulus bedoelt, heel waarschijnlijk zelfs.

Maar de toerusting van de heiligen zou betekenen dat de leraars, de pastors, de apostelen en profeten aan de gelovigen de gaven en de kennis doorgeven die zij nodig hebben om het werk van de bediening te doen. Die gelovigen zijn degenen die sommigen de leken zouden noemen, degenen die geen leiding geven. Het werk van de bediening wordt niet zozeer door de leiders gedaan. Het wordt meer door de mensen in de gemeente gedaan. De gemeente, de hele gemeente, verricht dienstwerk. Alle mensen in de gemeente zijn dienaren.

Het woord bediening moet natuurlijk worden begrepen in zijn oorspronkelijke betekenis van dienst of dienstbaarheid. Bij iemand die tegenwoordig in de bediening is, denken we meestal aan iemand die pastor is, of zendeling, of evangelist. Maar bediening betekent gewoon dienst. De leiders moeten dus degenen die de heiligen zijn toerusten om alle dienst te verrichten die nodig is, met als resultaat dat het lichaam van Christus wordt opgebouwd.

De opbouw van het lichaam van Christus: opbouw is een beeld uit de bouw, zoals een gebouw dat wordt gebouwd. Paulus heeft dat beeld al eerder gebruikt in Efeze hoofdstuk 2, waar hij in vers 20 zei:

> gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten,
> waarvan Jezus Christus Zelf de hoeksteen is,
>
> EFEZE 2:20

Vers 21:

> en op Wie het hele gebouw, goed samengevoegd, verrijst tot een heilige tempel in de Heere;
>
> EFEZE 2:21

Vers 22:

> op Wie ook u mede gebouwd wordt tot een woning van God, in de Geest.
>
> EFEZE 2:22

De gemeente als geheel wordt opgebouwd als een gebouw, uit levende onderdelen:

> dan wordt u ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterschap, om geestelijke offers te brengen, die God welgevallig zijn door Jezus Christus.
>
> 1 PETRUS 2:5

zei Petrus in 1 Petrus 2:5. Het bouwproject wordt uitgevoerd door ieder lid van de gemeente. Ieder lid van de gemeente is betrokken bij de gezamenlijke opbouw van de gemeente.

5

Samen groeien tot één volwassen mens

Hoelang gaat dit door? Hij zegt in vers 13:

> totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volwassen man, tot de maat van de grootte van de volheid van Christus,
>
> EFEZE 4:13

Er is een eenheid van het geloof en een eenheid van de kennis van de Zoon van God die we allemaal zullen bereiken. We hebben al een eenheid van de Geest, zei Paulus in vers 3, en we moeten ons beijveren om de eenheid van de Geest te bewaren. Je bewaart iets wat je al hebt. In de Geest zijn we één, of we dat nu erkennen of niet, of we ons er nu naar gedragen of niet. Maar we gedragen ons er niet altijd naar. En Paulus verwacht dat er een tijd komt waarin we onderling die eenheid zullen hebben die past bij mensen die in het geloof zijn en die de Zoon van God kennen. En die eenheid is het komen tot een volkomen man.

In de woorden ‘totdat we allemaal komen tot’ staat een Grieks woord voor ‘komen tot’ dat ongeveer acht keer in het Nieuwe Testament wordt gebruikt. Het gaat daarbij meestal over een reiziger die op zijn bestemming aankomt. Hij heeft het dus over de

bestemming van onze reis. We wandelen, zei hij eerder. We zijn onderweg en we hebben een bestemming waar we naartoe wandelen. Wanneer deze tijd voorbij is en onze reis ten einde is, zullen we ergens aangekomen zijn. We zullen het doel bereikt hebben. En de bestemming is dat we in eenheid zullen zijn met allen die in het geloof zijn en allen die de Zoon van God kennen. En gezamenlijk zal dit gezien worden als een volkomen man.

Helaas zijn er sommige vertalingen die zeggen:

‘Totdat we tot volkomen mannelijkheid komen.’ Die Engelse formulering is onduidelijk, omdat ze de vraag oproept: betekent dit dat ik en ieder afzonderlijk persoonlijk een volkomen man zullen zijn? Of betekent het dat de gemeente als geheel als een volkomen man gezien zal worden? Wanneer er staat: ‘Totdat we allemaal tot volkomen mannelijkheid komen’, zou dat over individuele volwassenheid kunnen gaan. Volkomen betekent in dit geval volwassen: totdat we allemaal tot een volwassen man komen.

Let erop dat dit hier in de New King James correct vertaald is. Je hebt het meervoud, ‘wij allen’, en het enkelvoud, ‘een volkomen’ of ‘een volwassen man’. Totdat we gezamenlijk een volwassen man worden. Die volwassenheid verwijst naar dezelfde man over wie we in Efeze 2, vers 15, lezen, waar staat:

> heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees tenietgedaan, namelijk de wet van de geboden, die uit bepalingen bestond, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken,
>
> EFEZE 2:15

God heeft het lichaam van Christus gemaakt als een nieuwe man. Maar Paulus zegt dat we een volwassen man zullen worden. Een nieuwe man is niet noodzakelijk een volwassen man. En daarom moet het lichaam van Christus, gezamenlijk gezien als een lichaam, als een man, opgroeien tot volwassenheid.

6

Eenheid als maatstaf voor volwassenheid

De volwassenheid van het lichaam wordt afgemeten aan de maatstaf van eenheid. Als je naar 1 Korinthe hoofdstuk 3 kijkt, kunnen we zien dat Paulus het zo opvat. De openingsverzen van dat hoofdstuk zeggen:

> En ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot mensen die geestelijk zijn, maar als tot mensen die nog vleselijk zijn, als tot jonge kinderen in Christus.
>
> 1 KORINTHE 3:1

Ze zijn geen volwassen gemeente. Ze zijn een gemeente van baby's, een onvolwassen gemeente. Ze zijn baby's in Christus.

> Ik heb u met melk gevoed en niet met vast voedsel, want u kon dat nog niet verdragen; ja, u kunt dat ook nu nog niet,
>
> 1 KORINTHE 3:2

Hij gaf hun babyvoeding in plaats van voedsel voor volwassenen.

> want u bent nog vleselijk. Als er immers onder u afgunst is en ruzie en tweedracht, bent u dan niet vleselijk en wandelt u dan niet naar de mens?
>
> 1 KORINTHE 3:3

Dat gebruikt hij als synoniem voor baby's.

> Want als iemand zegt: Ik ben van Paulus, en een ander: Ik van Apollos, bent u dan niet vleselijk?
>
> 1 KORINTHE 3:4

Let er natuurlijk op dat in vers 1 vleselijk en baby's synoniem of onderling uitwisselbaar zijn. Er staat dus dat jullie nog baby's zijn, dat jullie nog vleselijk zijn. Jullie onvolwassenheid blijkt uit het feit dat jullie verdeeld zijn. Sommigen zeggen:

'Ik hoor bij Paulus.' En anderen zeggen:

Ik hoor bij Apollos.

Is dat niet het kenmerk van een vleselijke gemeente van baby's, een onvolwassen gemeente?

De volwassenheid van het lichaam van Christus wordt onder andere afgemeten aan zijn eenheid. Er zijn ook andere factoren. Als je er meer over wilt weten: ik heb twee geluidsbanden aan het einde van onze serie over eschatologie, de serie met de titel When Shall These Things Be. De laatste twee banden van die serie heten The Destiny of the Church. Ik geloof dat Paulus een heerlijke bestemming voor de gemeente verwacht. De gemeente zal aan het einde van de tijd in de toestand verkeren die God voor haar heeft voorbestemd. Ze zal aan het beeld van Christus gelijkvormig worden, en dat beeld wordt aan bepaalde criteria afgemeten. Ik zal hier niet alle Schriftgedeelten bespreken die daarover gaan, maar als je belangstelling hebt, hebben we er ongeveer drie uur onderwijs over op die banden met de titel The Destiny of the Church.

Laat ik op dit punt alleen zeggen dat Paulus een hogere mate van eenheid verwacht als het kenmerk van de volwassenheid van het lichaam van Christus. Uiteindelijk zullen al deze dingen dan hun hoogtepunt bereiken. Wanneer we onze bestemming bereiken, zullen we in grotere mate één zijn. En wanneer de gemeente gezamenlijk tot volwassenheid is gekomen, zal ze een volwassen man worden, die reikt tot de maat van de grootte van de volheid van Christus.

Dat de gemeente als geheel op Christus moet gaan lijken, is wat Paulus hier bedoelt. En we horen en lezen soms dingen en denken dan in termen van: 'Ik moet op Jezus lijken. Ik persoonlijk moet meer op Jezus lijken.' En dat is waar; dat zegt de Bijbel. Maar we moeten beseffen dat de gemeente als geheel op Jezus moet lijken. Ze moet als geheel volwassen worden. En jouw eigen persoonlijke volwassenheid kun je misschien afmeten aan het overwinnen van je slechte gewoonten of je verkeerde houding of iets

dergelijks. Dat zijn de dingen waarvan je misschien weet dat je daarin volwassen moet worden. Maar de gemeente moet volwassen worden in haar eenheid en haar liefde in het algemeen. Dus net zoals wij individueel volwassen worden, wordt de gemeente als geheel volwassen. Zoals we in Efeze gezegd hebben, in hoofdstuk 2:

> en op Wie het hele gebouw, goed samengevoegd, verrijst tot een heilige tempel in de Heere;
>
> EFEZE 2:21

De tempel is in aanbouw. Als je haar als een tempel bekijkt, is ze een gebouw dat nog niet voltooid is. Als je haar als een lichaam bekijkt, is ze een lichaam dat nog niet volgroeid is, maar dat volwassen wordt. En wanneer ze volwassen is, zal ze het beeld van Christus vertonen:

> totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volwassen man, tot de maat van de grootte van de volheid van Christus,
>
> EFEZE 4:13

Hij zet de woorden in een andere volgorde:

de volle volwassenheid die je in Christus ziet.

7

Nieuwe leer en de herstelbeweging

Nu zegt hij in vers 14:

> opdat wij geen jonge kinderen meer zouden zijn, heen en weer geslingerd door de golven en meegesleurd door elke wind van leer, door het bedrog van de mensen om op listige wijze tot dwaling te verleiden,
>
> EFEZE 4:14

Een kenmerk van geestelijke onvolwassenheid is ook onstandvastigheid in de leer:

heen en weer geslingerd worden door elke nieuwe leer.

Het is niet alleen zo dat mensen misleid worden, maar ze worden steeds opnieuw misleid omdat ze geen standvastigheid hebben. Bijna alle mensen bezwijken op enig moment in hun leven wel voor een zekere mate van misleiding. Maar het is niet zo dat alle mensen heen en weer geslingerd worden door ieder briesje van een nieuwe rage op het gebied van de leer.

Er zijn mensen die zo zijn. Er zijn hele gemeenten die zo zijn. Ik heb behoorlijk wat charismatische gemeenten meegemaakt, en dat is de afgelopen dertig jaar grotendeels het enige soort gemeente geweest waar ik deel van heb uitgemaakt. Maar veel van de charismatische gemeenten die ik heb gezien, niet allemaal, zouden zeker passen bij de beschrijving:

heen en weer geslingerd worden door elke nieuwe leer.

Een paar jaar lang gaan ze op in deze rage, en dan gaan ze op in een andere rage, en dan weer een andere rage.

Wat mensen vatbaar lijkt te maken voor dat heen en weer geslingerd worden, is de manier van denken die bij sommigen leeft. Die is voortgekomen uit wat in de jaren veertig en vijftig de Latter Rain-beweging werd genoemd. Die verkondigde wat tegenwoordig geen Latter Rain meer wordt genoemd, maar de herstelbeweging. Het idee is dat de gemeente in de laatste dagen hersteld zal worden tot wat ze in de eerste eeuw was. Na de tijd van de apostelen raakte ze verdorven, en nu is ze al bijna duizenden jaren verdorven. Maar in de eindtijd zal God haar stukje bij beetje herstellen, één ding tegelijk. Uiteindelijk zal de gemeente alles terugkrijgen wat er in de vroege gemeente was, met inbegrip van apostelen en profeten en al die dingen.

Deze manier van denken leidt tot het idee dat je voorop kunt lopen in wat de Geest doet. Als de Geest dingen aan de gemeente teruggeeft als onderdeel van Zijn plan voor de laatste dagen, dan volgt daaruit dat jouw gemeente achterblijft als je niet met dat plan meegaat. Dan wordt ze een ouderwetse, uitgediende, achterhaalde gemeente die niet met haar tijd meegaat. Als God bepaalde waarheden en bepaalde functies aan de

gemeente teruggeeft die er in de eerste eeuw waren, maar sindsdien verdwenen zijn, dan is de gemeente die vooroploopt natuurlijk de gemeente die hoort wat de Geest vandaag zegt en die de nieuwe terreinen betreedt waar de Geest haar naartoe leidt.

Deze hele manier van denken houdt in dat God in de laatste dagen iets herstelt, en dat je voorop kunt lopen in wat de Geest doet. De gemeenten die vooroplopen, zullen natuurlijk deel uitmaken van Gods plannen voor de laatste dagen. De gemeenten die eenvoudigweg niet goed kunnen horen of niet veranderen of wat dan ook, zullen eenvoudigweg geen deel uitmaken van het plan voor de laatste dagen.

8

Geestelijke eigenwaan en gehoorzaamheid

In dit alles zit een zeker elitarisme. Ik weet dat goed, want ik zat in zo'n gemeente en werd zelfs door die geest meegesleept toen ik achter in de twintig was, in de jaren zeventig. Ik werd zelf behoorlijk door die geest meegesleept, omdat onze gemeente er zo over dacht. Sindsdien heb ik veel van zulke gemeenten gezien. Nu ik eruit gekomen ben en er geen deel meer van uitmaak, kan ik me niet voorstellen hoe ik ooit die weerzinwekkende eigenwaan heb kunnen verdragen.

Hier hebben we gemeenten waar mensen Jezus niet meer gehoorzamen dan in welke andere gemeente ook. Maar ze vinden zichzelf superieur omdat ze vooroplopen in wat de Geest vandaag zegt. Het komt nooit bij hen op dat de Geest, als Hij vandaag werkelijk tot hen zou spreken, hun zou zeggen dat ze moeten doen wat Hij al gezegd heeft dat ze moeten doen. Hij gaat je geen nieuwe opdrachten geven voordat je begint te doen wat goed is, wat Hij al gezegd heeft dat je moet doen. En daar staat de Bijbel vol mee.

Ik ben nog geen charismatische gemeente tegengekomen waar de mensen geleerd wordt alles te gehoorzamen wat Jezus heeft gezegd. Ik heb nog geen charismatische gemeente gezien waar mensen stelselmatig onderwezen en als discipelen gevormd worden om te leren hoe ze in hun dagelijks leven de geboden van Christus kunnen volgen. Maar de gemeenten die vooroplopen, zijn helemaal in beslag genomen door iets anders dan wat Jezus heeft gezegd, ook al is het leven van de mensen in die

gemeenten een puinhoop. In veel gevallen zijn de huwelijken een puinhoop en gaat het met de kinderen ook helemaal mis. Hun financiën strekken God niet tot eer, en hun hele levensstijl is even vleselijk als die van ieder ander. Maar deze gemeente loopt voorop bij wat de Geest vandaag zegt.

9

Opeenvolgende rages in de gemeente

Het is zo'n valstrik van de vijand. Maar mensen die in die valstrik lopen, worden heen en weer geslingerd door elke wind van leer, omdat er iemand langskomt die zegt: ‘Wat God vandaag tegen de gemeente zegt, is herderschap. Iedereen moet een herder hebben. Iedereen moet zich onder de gezagsstructuur stellen.’ En dat wordt een tijdlang een enorme rage. Uiteindelijk blijkt dat verschrikkelijke vruchten voort te brengen, en met grote schaamte wordt het overboord gezet.

Dan komt het volgende: ‘Wat God vandaag zegt, is bevrijdingsbediening. Bij iedereen moeten demonen worden uitgedreven.’ Dus ontstaat er een enorme opwinding over het uitdrijven van demonen en bevrijding en dat alles. Vervolgens komen daar allerlei misstanden van, en uiteindelijk wordt dat een bron van schaamte. Dus wordt het naar de uithoeken weggeschoven en mijden de doorsnee pinkstergelovigen het.

Dan komt er iemand die zegt: ‘Nee, wat de Geest vandaag zegt, is dat we allemaal diep vanbinnen pijn en wonden hebben, en dat we dieptetherapie nodig hebben, innerlijke genezing.’ En dus heeft iedereen innerlijke genezing nodig. Dat is het volgende wat zich aandient. Alles volgt iets anders op de voet. Sommige van die dingen overlappen elkaar. Je hebt de profetische beweging, de Word of Faith-beweging, dit en dat en nog allerlei andere dingen die gaande zijn.

Natuurlijk heb je meer recent de Toronto Blessing. Zelfs dat is nu alweer passé, want nu heb je wat er daar in Florida gebeurt. In sommige opzichten verschilt het van de Toronto Blessing, al lijkt het er sterk op. En wie weet wat het volgende zal zijn? Niemand weet het. Maar dat is nu juist het punt. Je moet je oren voortdurend openhouden. Je moet de vinger aan de pols houden. Je moet weten wat God hierna

gaat zeggen, want je wilt de volgende beweging niet missen. De wolk zou verder kunnen trekken. En als je niet vooroploopt, blijf je achter in doodsheid. God zal verder zijn gegaan en jij zult achtergebleven zijn.

Ik herinner me dat ik daar in de begintijd van mijn bediening doodsbang voor was. Ik herinner me dat ik een prediker uit die beweging hoorde zeggen: 'Ik heb eens tot God gebeden: "God, laat mij nooit achter terwijl U op aarde aan het werk bent."' Ik dacht: ja, amen. Ik wil nooit achterblijven. Dat zou verschrikkelijk zijn. Ik heb het niet over achterblijven bij de opname. Ik heb het over achterblijven bij de beweging van God voor vandaag. Dat leek gewoon al te rampzalig.

Daardoor is dit hele idee dat God vandaag iets doet wat op de een of andere manier wezenlijk verschilt van wat Hij deed toen Jezus hier was, een idee geworden waarmee de duivel heel veel onstandvastigheid heeft gebracht bij de mensen die het aanvaarden. Want ze zeggen: 'Tja, je kunt niet weten wat God hierna zal doen.' Er komt iemand met een levendige persoonlijkheid, iemand die goed kan praten, en die zegt: 'Dit is wat God vandaag zegt. Ik heb de wereld rondgereisd en ik hoor het overal in de gemeenten. Iedereen hoort vandaag hetzelfde woord van de Geest. Het is dit.'

10

Volwassen geloof draagt verantwoordelijkheid

Dan waait de volgende wind van leer voorbij en worden de baby's in de gemeente weer alle kanten op geblazen. Het zijn kinderen; ze worden nooit standvastig. Weet je waarom ze nooit standvastig worden? Omdat er een fundament voor de gemeente is, en zij daarin niet geworteld en daarop niet gegrond zijn. Dat fundament is Jezus Christus en de geschriften van de apostelen en profeten, de Schriften. Maar dat is niet zo sensationeel en het is niet zo vermakelijk. Daarom willen sommige mensen, vooral baby's, alleen maar vermaakt worden. Ze willen geprikkeld worden.

Volwassen mensen zeggen: 'Laten we nu maar eens aan het harde werk beginnen en doen wat God van meet af aan heeft gezegd dat we moesten doen.' Dat klinkt zo saai. Dat klinkt zo vervelend. Bedoel je bijvoorbeeld leren hoe ik aan mezelf moet sterven? Leren hoe ik een goede rentmeester van mijn tijd en mijn geld kan zijn? Leren hoe ik

mijn gezin op orde krijg en mijn eigen leven op orde krijg in mijn verhouding tot mijn man of mijn vrouw of mijn kinderen of mijn ouders? Goeie hemel, dat klinkt als slavenwerk. Laten we verdergaan met iets opwindenders.

Kinderen willen altijd iets wat hen prikkelt. Volwassenen beseffen dat er zoiets als verantwoordelijkheid bestaat. Dat er lasten in het leven zijn die gedragen moeten worden. En God geeft Zijn lasten aan de volwassenen om te dragen. En we dragen elkaars lasten:

> Draag elkaars lasten, en vervul zo de wet van Christus.
>
> GALATEN 6:2

Maar er schuilt een zekere onvolwassenheid in veel christenen die alleen maar het volgende nieuwe verschijnsel zoeken. Net als de Atheners:

> (Alle inwoners nu van Athene en de vreemdelingen die daar verbleven, besteedden hun tijd aan niets anders dan om wat nieuws te zeggen en te horen.)
>
> HANDELINGEN 17:21

Een stel baby's.

11

Jezus en de Schrift als toetssteen

Voor zover ik de Schrift begrijp, heeft God geen openbaring die uitgaat boven wat Hij in Jezus heeft gegeven.

> Nadat God voorheen vele malen en op vele wijzen tot de vaderen gesproken had door de profeten, heeft Hij in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon, Die Hij Erfgenaam gemaakt heeft van alles, door Wie Hij ook de wereld gemaakt heeft. Hij, Die de afstraling van Gods heerlijkheid is en de afdruk van Zijn zelfstandigheid, Die alle dingen draagt door Zijn krachtig woord, heeft, nadat Hij de reiniging van onze zonden door Zichzelf tot stand had gebracht, Zich gezet aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogste hemelen.
>
> HEBREEËN 1:1-3

Beter dan dat wordt het niet. En toch vervelen zoveel mensen zich bij Zijn Zoon en die moeilijke dingen die Hij hun opdroeg te doen. Het is veel leuker om dronken te worden in de Geest. Dat is het nieuwe wat God aan het doen is.

Nee, dat doe ik niet. Ik geef hier onderwijs. Als je het er niet mee eens bent, hoef je niet te blijven. Ik zeg wat volgens mij waar is. Als je het er niet mee eens bent, kun je luisteren of niet luisteren, maar ik ga niet ophouden het te zeggen. Het spijt me als je er last van hebt, maar laat me dit zeggen. Ik hoop dat het niet arrogant klinkt. Het is frustratie, dat wil ik wel zeggen. En ik heb er maar al te veel van gezien. Ik heb er jaren en jaren en jaren middenin gezeten, en ik heb het gezien. Hoe onderscheiden we het goede van het slechte? Hoe weten we wat goed is en wat niet goed is?

> Terug naar de wet en het getuigenis! Als zij niet overeenkomstig dit woord spreken, zal er voor hen geen dageraad zijn.
>
> JESAJA 8:20

zegt de Bijbel. Als God ons geen maatstaf heeft gegeven waarmee we het goede van het slechte kunnen onderscheiden, dan zijn we aangewezen op onze vermoedens en onze intuïtie.

‘Ik ga geen kritiek leveren op wat God aan het doen is. Dat wil ik ook niet.’

Nee, en dat zal ik je ook niet vragen. Ik wil niet dat je kritiek levert op wat God aan het doen is. Ik ben ook niet van plan kritiek te leveren op wat God aan het doen is. Dit wil ik wel zeggen: als het niet in overeenstemming is met de Schrift, dan hebben we geen enkele deugdelijke reden om het Gods werk te noemen. Als iemand ergens een goed gevoel bij heeft en het gebeurt in een gemeente, bewijst dat nog niet dat het Gods werk is. Velen zullen zeggen:

> Velen zullen op die dag tegen Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam demonen uitgedreven, en in Uw Naam veel krachten gedaan?
>
> MATTHEÜS 7:22

en Hij zal zeggen:

> Dan zal Ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; ga weg van Mij, u die de wetteloosheid werkt!
>
> MATTHEÜS 7:23

En de enige manier waarop we het kunnen weten, is of het in overeenstemming is met het Woord van God.

Natuurlijk moeten we geloven dat dezelfde Geest Die de Schriften heeft geïnspireerd, in overeenstemming met de Schriften zou spreken. En dat Hij vandaag dezelfde dingen belangrijk zou vinden als toen, vooral als de behoeften in de gemeente dezelfde zijn. Het is niet alsof we in een tijd leven waarin de gemeente nu alles wat de Bijbel zegt heeft verwerkt en zich eigen heeft gemaakt, en nu in al die dingen wandelt. Alsof we daarom iets nieuws nodig hebben om te doen, zodat de Heilige Geest ons wat nieuwe ideeën moet geven. We zijn vandaag nog even ver verwijderd van gehoorzaamheid aan de Schriften als christenen een generatie of twee generaties geleden, misschien zelfs

nog verder. Het is heel goed mogelijk dat de gemeente vandaag onvolwassener is dan twee generaties geleden. Dat is geen vooruitgang. Dat is niet vooroplopen. Dat is iets anders zoeken dan wat Jezus heeft gezegd.

Het is waar, mijn trouw geldt Jezus. Mijn trouw geldt niet een of andere beweging. Ik heb in de herderschapsbeweging gezeten. Ik heb daar gezien dat sommige mensen tot behoud kwamen. Ik heb de bevrijdingsbeweging zien komen en gaan. Ik heb gezien dat sommige mensen daar geholpen werden. Ik heb gezien dat mensen geholpen werden in allerlei bewegingen waar ik bedenkingen bij heb. Maar het feit dat sommige mensen enige hulp krijgen, is niet de manier waarop we bepalen of een beweging van God is of niet. Het gaat erom of die in overeenstemming is met wat Jezus heeft gezegd. Hij is het definitieve Woord van God. Zijn Geest spreekt nog steeds tot de gemeente, maar Hij spreekt niet in strijd met wat Jezus heeft gedaan.

12

Bijbels onderwijs beschermt tegen misleiding

Paulus had iets op het oog toen hij zei:

> opdat wij geen jonge kinderen meer zouden zijn, heen en weer geslingerd door de golven en meegesleurd door elke wind van leer, door het bedrog van de mensen om op listige wijze tot dwaling te verleiden,
>
> EFEZE 4:14

Ik wijs beslist nergens iemand in het bijzonder met de vinger na. Ik zeg dat dit een verschijnsel is dat vandaag maar al te vaak voorkomt in de gemeente, en ik heb het vaak gezien. Wie de schoen past, trekke hem aan, maar als hij niet past, dan past hij niet. Hij past sommige mensen, en over hen heb ik het. Persoonlijk geloof ik dat dit het soort mensen is over wie Paulus het heeft. Mensen die, in plaats van op te groeien, geworteld en gegrond in Christus, los blijven staan van elk fundament. En ze laten zich meevoeren door alles wat er voorbijkomt.

Paulus gebruikt eigenlijk sterkere woorden dan ik, want hij heeft het over:

de trucs van mensen die je met sluwe plannen proberen te misleiden.

Zulke uitspraken heb ik niet gedaan over een van de leraren over wie ik het heb. Ik heb mensen genoemd die een bevrijdingsbediening hebben, ik heb herderschap genoemd, ik heb de Toronto Blessing genoemd. Ik heb niet gezegd dat die dienaren sluw of bedrieglijk zouden zijn. Eerlijk gezegd denk ik dat de meeste mensen die deze bedieningen leiden, waarschijnlijk geloven wat ze onderwijzen. Dus Paulus is wat harder voor hen dan ik, of in elk geval voor de mensen op wie hij doelt.

Er zijn mensen die je kunnen misleiden als je niet geworteld bent. Daar waarschuwt Paulus voor. De reden waarom God apostelen en profeten en herders en leraren en evangelisten heeft gegeven, is dat we niet zo zouden zijn. Dus als we de leer van de apostelen en de profeten zouden volgen, en als evangelisten en herders en leraren trouw onderwijzen wat daar staat, dan is volgens Paulus het resultaat dat we opgroeien. En dan zullen we geen kinderen zijn die aan deze dingen onderworpen zijn.

Je kunt het kritiek op het werk van God noemen. Ik heb geen kritiek op het werk van God. Ik heb kritiek op de houding van mensen. Ik heb kritiek op kinderachtigheid. En als niemand die houding heeft, hoeft niemand zich aangesproken te voelen. Maar ik zeg dat er zulke mensen zijn. En Paulus is degene die ons dat vertelt. Paulus is degene die zegt dat we moeten ophouden zo te zijn. En hij zegt dat we daar op deze manier mee ophouden, in vers 15:

13

De waarheid spreken in liefde

> maar dat wij, door ons in liefde aan de waarheid te houden,
> in alles toe zouden groeien naar Hem Die het Hoofd is,
> namelijk Christus.
>
> EFEZE 4:15

De groei komt door in liefde de waarheid te spreken. [Vertalersnoot: de Engelse vertaling die de spreker gebruikt, heeft hier ‘de waarheid spreken in liefde’, waar het aangehaalde Nederlandse vers ‘ons in liefde aan de waarheid te houden’ heeft.] En er is geen reden waarom de waarheid niet in liefde gesproken kan worden, zelfs een onwelkome waarheid, zelfs een waarheid die niet vleiend is. Als we moeten zeggen: ‘Ik zal er geen kritiek op hebben, ook al is het onbijbels, want ik ben een liefdevol mens en ik ben niet kritisch’, dan volgen we het voorbeeld van Paulus of van Jezus niet. Jezus en Paulus waren heel bereid om in liefde kritiek te hebben op mensen van wie ze hielden. Paulus had beslist kritiek op de Galaten, van wie hij hield. Hij had beslist kritiek op veel dingen in de gemeente in Korinthe, waarvan hij hield. Maar als hij geen kritiek op hen had, zouden ze nooit volwassen worden.

Over David wordt met betrekking tot een van zijn zonen, Adonia, gezegd dat hij nooit kritiek op zijn zoon had. Hij zei zelfs nooit tegen Adonia:

Waarom doen jullie dit?

Hij sprak hem nooit ergens op aan. En Adonia werd nooit volwassen. Hij werd groot, maar hij werd nooit een godvruchtig man. Hij bleef gewoon als een klein kind dat met zijn broers wedijverde om het koningschap. Iemand die nooit de man werd die zijn vader was, omdat zijn vader nooit kritiek op hem had.

Kritiek is op zichzelf niet liefdeloos, en dat zegt Paulus. Paulus uit heel wat kritiek. Als de kritiek terecht is, is er alle reden om die in liefde te kunnen uitspreken. Als die in liefde wordt uitgesproken, zal die tot groei leiden. De gemeente zal groeien, volwassen worden en ophouden zich als baby's te gedragen wanneer de waarheid in liefde wordt gesproken, zei Paulus. Daarom moet die in liefde worden gesproken, anders vindt die groei niet plaats.

14

Groei door onderlinge relaties en dienst

In vers 16, nadat hij Christus heeft genoemd — we groeien op tot Hem Die het Hoofd is — zegt hij:

‘Van Wie’ — dat wil zeggen: vanuit Christus.

> Van Hem uit wordt het hele lichaam samengevoegd en bijeengehouden door elke band die ondersteuning geeft, overeenkomstig de mate waarin ieder deel werkzaam is. Zo verkrijgt het lichaam zijn groei, tot opbouw van zichzelf in de liefde.
>
> EFEZE 4:16

[Vertalersnoot: de Engelse vertaling die de spreker gebruikt, heeft hier ‘gewricht’, waar het aangehaalde Nederlandse vers ‘band’ heeft. Zijn uitleg sluit aan bij die Engelse woordkeus.]

Elk gewricht draagt iets bij aan deze groei, zei hij, en elk deel werkt doeltreffend om zijn aandeel te leveren. Dat zorgt voor de groei van het lichaam, zodat het zichzelf opbouwt in liefde. Daar staat die uitdrukking ‘in liefde’ weer, die vaak in Efeze wordt gebruikt.

Wat is een gewricht in een lichaam? Een gewricht is de plaats waar twee delen van het lichaam met elkaar verbonden zijn. Het is een relatie tussen twee delen van het lichaam. Je schouder, je elleboog, je knie, je pols: dat zijn allemaal gewrichten. Het zijn verbindingen tussen twee delen van je lichaam. Ze vormen een relatie waarin twee delen in harmonie moeten samenwerken, omdat ze met elkaar verbonden zijn.

In de gemeente heeft God de gemeente op een bepaalde manier van gewrichten voorzien. Iedereen heeft een stelsel of reeks relaties met andere christenen. En dat zijn gewrichten waar twee delen van het lichaam met elkaar in verbinding staan, met elkaar verbonden zijn en samenwerken. In deze relaties worden diensten aan elkaar verleend en is er een doeltreffende werking waardoor elk deel zijn aandeel levert. Dit zijn de dingen die volgens Paulus de groei van het lichaam veroorzaken, zodat het zichzelf opbouwt in liefde.

Door Christus is het lichaam met elkaar verbonden. En die gewrichten in relaties zorgen voor dienstbetoon en een doeltreffende werking, en daardoor groeit het lichaam. Dit is Paulus' visie op de bestemming van het lichaam van Christus: dat het

opgroeit tot Christus, terwijl we de bedieningen ontvangen die God stuurt en de bedieningen uitoefenen die Hij ons te doen geeft, terwijl alle heiligen worden toegerust voor het werk van de bediening, volgens vers 12.

15

Een andere levenswandel dan de heidenen

Paulus slaat hier in vers 17 een andere weg in. Hij heeft een nogal lange zin gewijd aan de vraag waarvoor de gaven van de Geest dienen en wat God daardoor hoopt te bereiken. Daarbij heeft hij zijn visie gegeven op een volwassen lichaam van Christus dat in alles opgroeit tot Christus. Vervolgens spreekt hij meer op het individuele vlak. Nadat hij over het gezamenlijke lichaam en de gezamenlijke groei daarvan heeft gesproken, spreekt hij nu over de individuele levenswandel. Dat is eigenlijk waarover hij in vers 1 begon te spreken.

Ik denk dat hij over het lichaam is gaan spreken omdat het eerste wat hij over onze individuele levenswandel zei, was dat we ons moeten beijveren om de eenheid van de Geest te bewaren door de band van de vrede. Dat heeft te maken met wat we ieder afzonderlijk in onze relaties doen om de eenheid te bewaren. Maar zodra hij over de eenheid heeft gesproken, begint hij onvermijdelijk over het lichaam van Christus te spreken. Want het is het lichaam van Christus waarvan hij hoopt dat het de eenheid zal bewaren. Hij gaat in op zijn visie daarop. Maar dan komt hij terug op de vraag wat het betekent om waardig te wandelen, waartoe hij ons in vers 1 aanspoorde.

In vers 17 zegt hij:

> Dit zeg ik dan en getuig ervan in de Heere, dat u niet meer wandelt zoals de andere heidenen wandelen, in de zinloosheid van hun denken, verduisterd in het verstand, vervreemd van het leven dat uit God is, door de onwetendheid die in hen is, door de verharding van hun hart. Zij hebben zich, ongevoelig als ze zijn geworden, overgegeven aan losbandigheid, om alle onreinheid begerig te bedrijven. Maar u hebt Christus zo niet leren kennen, als u Hem tenminste gehoord hebt en door Hem bent onderwezen, zoals de waarheid in Jezus is,
>
> EFEZE 4:17-21

Ik stop hier, hoewel de zin hier niet ophoudt, want die gaat nog een heel eind verder. Ik wil iets over deze woorden zeggen. Eerst beschrijft hij hoe de heidenen wandelen. In vers 17 staat dat je niet langer moet wandelen zoals de overige heidenen wandelen. Eigenlijk komt de uitdrukking “de overige” in sommige handschriften niet voor. De oudere handschriften laten de woorden ‘de overige’ weg. In die handschriften staat dus eigenlijk, in elk geval:

Jullie moeten niet meer leven zoals de mensen die God niet kennen.

Als dat de juiste lezing is, als dat is wat Paulus oorspronkelijk heeft geschreven, dan suggereert hij dat deze mensen weliswaar heidenen waren, maar nu geen heidenen meer zijn. Ze moeten niet wandelen zoals heidenen wandelen. Ze maken nu deel uit van het Israël van God. Ze maken deel uit van het burgerschap van Israël. Hij had eerder in hoofdstuk 2 gezegd dat ze als heidenen in hun vroegere leven vervreemd waren geweest van het burgerschap van Israël. Maar nu zijn ze natuurlijk tot één lichaam gemaakt en behoren ze tot het huisgezin van de Joodse heiligen. Nu zijn zij ook heiligen. Ze maken deel uit van het nieuwe Israël. En dus wandelen ze niet langer zoals heidenen wandelen.

16

Verduisterd denken en morele afstomping

Hoe wandelen heidenen?

Het meeste wat hij hier over de heidenen te zeggen heeft, in elk geval aanvankelijk in vers 17 en 18, heeft te maken met hun beperking. De heidenen worden beperkt door onwetendheid. Hun denken, hun verstand en hun hart zijn verblind, of verhard, of verduisterd, of verkeren in zinloosheid. Ze begrijpen het niet, ze zien het niet, hun hart vat het niet. Dat komt allemaal doordat ze, zoals er in vers 18 staat, vervreemd zijn van het leven van God.

Bedenk dat ik eerder, toen we het in hoofdstuk 2, vers 1 hadden over wat het betekent dood te zijn in overtredingen en zonden, besprak dat Paulus zegt dat we dood waren. Ik besprak toen of dat betekent dat je dood bent in de zin dat je niets kunt doen, geen keuzes kunt maken, want sommige mensen suggereren dat. En ik zei dat dood zijn in overtredingen en zonden gewoon betekent dat je vervreemd bent van God, Die het leven is. Dat is wat hij hier zegt over de heidenen die geen christenen zijn. Hier zegt hij dat ze vervreemd zijn van het leven van God, en daarom zijn ze natuurlijk dood in overtredingen en zonden.

Hij gaat verder nadat hij heeft gesproken over hun onwetendheid over God, hun scheiding van God en de verblinding van hun hart en hun denken. Hij zegt in vers 19:

Ze voelen niet meer aan wat goed en fout is en hebben zich overgegeven aan losbandigheid, waarbij ze steeds meer onreine dingen willen doen.

Dit is geen erg vleiende beschrijving van de heidenen. Hij zegt dat ze alle gevoel voorbij zijn. Dat betekent niet dat mensen die niet behouden zijn geen gevoelens hebben. Hij zegt niet dat het allemaal stoïcijnen zijn, hoewel sommige Grieken stoïcijnen waren. Daar doelt hij niet op. Hij heeft het erover dat ze het punt van geestelijke gevoeligheid voorbij zijn. Hun hart is zo afgestompt voor morele kwesties dat ze geen warme gevoelens voor God hebben, en ze hebben geen spijt of verdriet over zonde. En ze leven alsof ze moreel neutraal zijn, omdat ze amorele wezens zijn, omdat ze zich op geen enkele manier schuldig voelen over hun onwettige daden.

En hij zegt dat ze zich hebben overgegeven aan losbandigheid. Het Engelse woord daarvoor, “licentiousness”, heeft duidelijk dezelfde wortel als het Engelse woord “license”, dat toestemming betekent. Losbandigheid betekent in wezen seksuele ongebondenheid of ongeremde seksuele activiteit. Ongeremde begeerte, dat is wat losbandigheid is. Het is jezelf toestemming geven om alles te doen wat je wilt doen, vooral als het om begeerte gaat. Losbandigheid wordt gewoonlijk genoemd in opsommingen van zonden die overwegend seksueel van aard zijn.

En hij zegt:

> Dit zeg ik dan en getuig ervan in de Heere, dat u niet meer wandelt zoals de andere heidenen wandelen, in de zinloosheid van hun denken, verduisterd in het verstand, vervreemd van het leven dat uit God is, door de onwetendheid die in hen is, door de verharding van hun hart. Zij hebben zich, ongevoelig als ze zijn geworden, overgegeven aan losbandigheid, om alle onreinheid begerig te bedrijven. Maar u hebt Christus zo niet leren kennen, als u Hem tenminste gehoord hebt en door Hem bent onderwezen, zoals de waarheid in Jezus is,
>
> EFEZE 4:17-21

Hebzucht kan in de gewone betekenis slaan op begerig zijn en geld en bezittingen willen hebben. Maar het kan ook gewoon betekenen dat ze naar meer onreinheid hunkeren, dat ze niet genoeg kunnen krijgen van zonde. Je kunt het op beide manieren opvatten. Het woord laat dat toe.

17

Christus leren kennen en vertegenwoordigen

Maar hij zegt:

Zo hebben jullie Christus niet leren kennen.

Het is interessant dat hij niet zegt: “Jullie hebben dat niet zo van Christus geleerd.” Want hij zegt vervolgens:

Als jullie tenminste naar Hem hebben geluisterd en van Hem hebben geleerd, zoals de waarheid in Jezus te vinden is.

Hij gaat er dus van uit dat ze Jezus hebben horen spreken. Ze zijn door Jezus onderwezen.

Misschien doelt hij op het feit dat ze het onderwijs van Jezus hebben gehoord. De apostelen geven het onderwijs van Jezus immers door aan de gemeenten. Dan zijn ze dus door Jezus onderwezen via de predikers die verkondigen wat Jezus heeft gezegd. Of misschien betekent het dat Jezus hen persoonlijk heeft onderwezen. De Bijbel zegt — en Jezus heeft dit gezegd — dat ze allemaal door God onderwezen zullen worden en dat God tot ieder van de Zijnen afzonderlijk spreekt. En misschien bedoelt hij het op die manier.

Maar waar het om gaat, is dat als je Jezus hebt horen spreken, als je door Jezus bent onderwezen, je niet geleerd hebt om zo te leven. Je wordt niet onderwezen om als de heidenen te leven. Maar het interessante is dat hij in vers 20 niet zegt: “Jullie hebben dat niet zo van Christus geleerd.” Hij zegt:

Zo hebben jullie Christus niet leren kennen.

[Vertalersnoot: de Engelse formulering is hier letterlijk ‘Christus leren’, waar het aangehaalde Nederlandse vers ‘Christus leren kennen’ heeft. De vergelijking met het leren van een vaardigheid berust op die Engelse formulering.]

Hij gebruikte het woord “Christus” bijna zoals je over een vaardigheid of een beroep zou spreken. Je leert timmeren, of je leert het loodgietersvak, of je leert spreken in het openbaar, of je leert Christus. Het is bijna alsof Christus hier wordt gebruikt als een beroep of als een vaardigheid die je moet leren.

Blijkbaar bedoelt Paulus dat ons leren erop gericht is dat wij in wezen Christus zijn, als het ware het lichaam van Christus. We moeten onze rol als Christus op aarde uitleven, als Zijn vlees en Zijn beenderen hier. En dat doen we niet wanneer we wandelen zoals de heidenen wandelen. Daarover hebben we van Jezus iets anders geleerd.

18

De oude en nieuwe mens als kleding

In vers 22 komt hij bij een van zijn kenmerkende uitdrukkingen. Die uitdrukkingen zijn ons vertrouwd, maar ze worden in de Schrift niet zo vaak gebruikt. En Paulus gebruikt deze waarschijnlijk vaker dan andere schrijvers in de Schrift: het idee van uittrekken en aantrekken. Hij zegt in vers 22:

> namelijk dat u, wat betreft de vroegere levenswandel, de oude mens aflegt, die te gronde gaat door de misleidende begeerten, en dat u vernieuwd wordt in de geest van uw denken, en u bekleedt met de nieuwe mens, die overeenkomstig het beeld van God geschapen is, in ware rechtvaardigheid en heiligheid.
>
> EFEZE 4:22-24

Nu heb je dus het uittrekken van de vroegere levenswandel en de oude mens. Je hebt het aantrekken van de nieuwe mens. Hier moeten we begrijpen wat Paulus bedoelt met de oude mens en de nieuwe mens. Toen ik opgroeide, heb ik hierover allerlei dingen geleerd die volgens mij niet helemaal Bijbels zijn. In mijn jeugd is mij altijd geleerd dat de nieuwe mens en de oude mens een nieuwe natuur en een oude natuur zijn. Volgens mij zijn er zelfs vertalingen die het zo weergeven. Ik weet vrij zeker dat die er zijn. Ik denk dat sommige moderne vertalingen daadwerkelijk zeggen dat je de oude natuur uittrekt en de nieuwe natuur aantrekt.

Dat is heel misleidend, want het woord ‘mens’, anthropos, spreekt in beide gevallen, de nieuwe anthropos en de oude anthropos, specifiek over een oude mens en een nieuwe mens, niet over een oude natuur en een nieuwe natuur. Het verschil is eenvoudig dit: als hij het over een nieuwe natuur en een oude natuur heeft, dan heeft hij het over twee aspecten van mij. Ik trek het ene aspect van mijzelf uit en trek een ander aspect van mijzelf aan: mijn oude natuur en mijn nieuwe natuur.

Gewoonlijk wordt het zo voorgesteld dat ieder van ons twee naturen heeft: de oude, vleselijke natuur en de nieuwe natuur, de goddelijke natuur die ons in Christus gegeven is. Trouwens, tot zover geloof ik dat dit waar is. Ik ben het eens met die voorstelling dat we onze menselijke natuur hebben en dat ons ook de goddelijke natuur gegeven is. Maar over het algemeen wordt geleerd dat Paulus hier zegt dat we op de een of andere manier onze oude natuur moeten uittrekken.

Er wordt nooit echt uitgelegd hoe je je natuur uittrekt. Hoe raak je je natuur kwijt? Soms worden uitdrukkingen gebruikt als ‘Je moet het vlees kruisigen’, of ‘Je moet sterven aan de oude natuur’, of iets dergelijks. Die uitdrukkingen klinken heel Bijbels, maar het is echt moeilijk om te weten wat dat in het dagelijks leven betekent. Wat betekent dat, mijn oude natuur uittrekken? Hoe doe ik dat? Is er een bepaalde techniek? Is er een bepaalde werkwijze? Wat betekent dat allemaal?

Ik moet zeggen dat ik hier in mijn jonge jaren behoorlijk gefrustreerd over was, omdat ik de indruk had dat Paulus mij zei dat ik mijn oude natuur moest uittrekken en een nieuwe natuur moest aantrekken. Nu, misschien doet hij dat ook, maar ik denk van niet, omdat hij een andere term gebruikt. Hij zegt niet een oude natuur en een nieuwe natuur. Hij zegt een oude mens en een nieuwe mens.

Hij zegt: ‘Trek het uit en trek het aan.’ Dat beeld van kleding wijst op iets uiterlijks, niet op iets innerlijks. De oude mens is iets wat ik uittrek zoals kleding. De nieuwe mens is iets wat ik aantrek zoals kleding. Kleding is iets uiterlijks, terwijl natuur iets innerlijks is. Als ik de oude natuur en de nieuwe natuur had waarover hij hier sprak, dan zou dat iets innerlijks zijn. Het beeld dat Paulus gebruikt, is iets waar ik in zit, niet iets wat in mij zit. Ik ben in de oude mens totdat ik die uittrek en afleg zoals een kledingstuk. Vervolgens ben ik in de nieuwe mens wanneer ik die heb aangetrokken.

19

Christus aandoen: al gedaan en toch een opdracht

Wat interessant is, is dat Paulus in Kolossenzen 3 ook over deze tweedeling tussen de oude mens en de nieuwe mens spreekt. Maar wat hij hier vreemd genoeg doet, is spreken alsof we de oude mens al hebben uitgetrokken en de nieuwe mens al hebben aangetrokken. Kolossenzen 3:9 tot en met 11 zegt:

> Lieg niet tegen elkaar, aangezien u de oude mens met zijn daden uitgetrokken hebt, en de nieuwe mens aangetrokken hebt, die vernieuwd wordt tot kennis, overeenkomstig het beeld van Hem Die hem geschapen heeft. Daarbij is niet Griek en Jood van belang, besnedene en onbesnedene, barbaar en Scyth, slaaf en vrije, maar Christus is alles en in allen.
>
> KOLOSSENZEN 3:9-11

Ook hier spreekt hij over het uittrekken van de oude mens en het aantrekken van de nieuwe. Maar let erop dat hij in Kolossenzen zegt dat je dit hebt gedaan.

Jullie hebben de oude mens met zijn daden uitgetrokken staat er in vers 9. En vers 10:

Jullie hebben de nieuwe mens aangetrokken.

Toch spoort hij ons in Efeze aan om de oude mens uit te trekken en de nieuwe aan te trekken. De vraag is dus: is dit iets wat al gedaan is, of iets wat nog gedaan moet worden?

In Romeinen hoofdstuk 13 en vers 14 zegt Paulus:

> Maar bekleed u met de Heere Jezus Christus, en verzorg het vlees niet om begeerten op te wekken.
>
> ROMEINEN 13:14

We krijgen dus de opdracht om de Heere Jezus Christus aan te trekken. Toch zegt Paulus in Galaten 3:27:

> Want u allen die in Christus gedoopt bent, hebt zich met Christus bekleed.
>
> GALATEN 3:27

Let erop dat hij zegt:

Als je in Christus gedoopt bent, heb je Christus aangetrokken.

Maar in Romeinen 13:14 zegt hij ons dat we Christus moeten aandoen. In Kolossenzen zegt hij ons dat we de nieuwe mens hebben aangedaan. Maar in Efeze zegt hij dat we de nieuwe mens moeten aandoen. Ik wil allereerst de gedachte opperen dat Christus en de nieuwe mens hier in Paulus' denken synoniemen zijn. Christus aandoen gaat over het aandoen van de collectieve Christus, de gemeente, het lichaam van Christus, als het ware. De reden dat ik dit zeg, is Paulus' woordkeus, zowel in Efeze als in Kolossenzen.

20

De nieuwe mens is het lichaam van Christus

Als je kijkt naar Efeze 4, waar hij spreekt over aandoen en afleggen, zegt hij in Efeze 4:24:

> en u bekleedt met de nieuwe mens, die overeenkomstig het beeld van God geschapen is, in ware rechtvaardigheid en heiligheid.
>
> EFEZE 4:24

Dit is een aansporing om dat te doen.

Eerder heeft Paulus gezegd dat wat door God geschapen is, de nieuwe mens is, de gemeente. Paulus noemde de nieuwe mens al in Efeze 2:15:

> heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees tenietgedaan, namelijk de wet van de geboden, die uit bepalingen bestond, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken,
>
> EFEZE 2:15

Die nieuwe mens, zagen we, was het lichaam van Christus, bestaande uit Jood en heiden. God schiep een nieuwe mens, en dat is de gemeente.

In Efeze 4:24 spreekt Paulus opnieuw over die nieuwe mens, de gemeente, die God geschapen heeft. De schepping van de nieuwe mens werd genoemd in hoofdstuk 2, vers 15. Nu wordt die opnieuw genoemd in hoofdstuk 4, vers 24. Er is alle reden om aan te nemen dat de nieuwe mens in hoofdstuk 4, vers 24 dezelfde nieuwe mens is als in hoofdstuk 2, vers 15, namelijk de gemeente. Het collectieve lichaam van Christus is de nieuwe mens.

Evenzo wordt dit in Kolossenzen 3, waar we dat zagen, bevestigd als je het nagaat. Want in Kolossenzen 3:10 en 11 staat:

> en de nieuwe mens aangetrokken hebt, die vernieuwd wordt tot kennis, overeenkomstig het beeld van Hem Die hem geschapen heeft. Daarbij is niet Griek en Jood van belang, besnedene en onbesnedene, barbaar en Scyth, slaaf en vrije, maar Christus is alles en in allen.
>
> KOLOSSENZEN 3:10-11

Daar wordt opnieuw op de schepping van de nieuwe mens gezinspeeld.

Vers 11, dat wil zeggen: in de nieuwe mens.

Dat wil zeggen: in het lichaam van Christus, in de gemeente,

> Daarbij is niet Griek en Jood van belang, besnedene en onbesnedene, barbaar en Scyth, slaaf en vrije, maar Christus is alles en in allen.
>
> KOLOSSENZEN 3:11

Dus de nieuwe mens is die sfeer waarin er geen Jood of heiden is, geen slaaf of vrije, maar Christus is in allen in de nieuwe mens. De nieuwe mens is geschapen, en de nieuwe mens is geschapen uit de Jood en de heiden in Christus. Het is duidelijk dat de nieuwe mens dan in wezen Christus als collectief moet zijn. Het lichaam van Christus is de nieuwe mens. Dus wanneer Paulus ergens anders zegt:

Jullie hebben Christus aangetrokken, of ons aanspoort om Christus aan te doen, bedoelt hij: doe als het ware die gewaden aan die horen bij het deel uitmaken van het lichaam van Christus. Doe dat gedrag aan dat hoort bij het deel uitmaken van het lichaam van Christus.

Als je nog eens naar Galaten 3:27 en 28 kijkt, lijken Paulus' woorden sterk op wat we zojuist in Kolossenzen hebben gelezen. Maar ze verschillen genoeg om ons te laten zien dat de gedachte dezelfde is. In Galaten 3:27 lezen we:

> Want u allen die in Christus gedoopt bent, hebt zich met Christus bekleed.
>
> GALATEN 3:27

Maar vers 28 zegt:

> Daarbij is het niet van belang dat men Jood is of Griek; daarbij is het niet van belang dat men slaaf is of vrije; daarbij is het niet van belang dat men man is of vrouw; want allen bent u één in Christus Jezus.
>
> GALATEN 3:28

We hebben Christus aangedaan, we zijn in Christus, en hij zegt:

er is geen Jood of Griek, en al diezelfde dingen die hij in Kolossenzen zei over het zijn in de nieuwe mens. In de nieuwe mens is er ook geen Jood of Griek. Dezelfde gedachte, andere woorden. In Kolossenzen gebruikt hij de woorden ‘de nieuwe mens’. In Galaten gebruikt hij eenvoudig de woorden ‘Jezus Christus’. En we zijn één in de nieuwe mens, in Christus. De nieuwe mens is niet iets in mij. De nieuwe mens is iets waar ik in ben.

21

Adam als de oude mens

Hoe zit het dan met de oude mens? Wat is de oude mens die ik moet afleggen? Als de nieuwe mens Christus is, de collectieve Christus in Wie ik ben, wat is de oude mens dan? Dat wordt ons nergens duidelijk uitgelegd in de Schrift, maar Romeinen 6 lijkt wel de eerste plaats te zijn waar Paulus de oude mens noemt. In de context hebben we misschien inderdaad het antwoord op de vraag: wat is de oude mens?

In Romeinen 6:6 zegt Paulus:

> Dit weten wij toch, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde tenietgedaan zou worden en wij niet meer als slaaf de zonde zouden dienen.
>
> ROMEINEN 6:6

Let erop: onze oude mens is gekruisigd. Paulus heeft vóór dit punt in zijn geschriften nooit iets over de oude mens gezegd. Toch verwacht hij dat de lezers van Romeinen precies weten wat hij bedoelt wanneer hij ‘onze oude mens’ zegt. Nogmaals, sommige vertalingen veranderen dat in ‘onze oude natuur’, maar dat is misleidend. Hij zei niet ‘onze oude natuur’; hij zei ‘onze oude mens’.

Wat is de oude mens? We kunnen redelijkerwijs in de voorgaande hoofdstukken van Romeinen naar de verklaring van die term zoeken. In de voorgaande hoofdstukken van Romeinen, in het gedeelte dat het dichtst bij deze uitspraak staat, aan het einde

van hoofdstuk 5, staat waarschijnlijk het antwoord. Als je naar Romeinen 5:12 kijkt, staat er:

> Daarom, zoals door één mens de zonde in de wereld is gekomen, en door de zonde de dood, en zo de dood over alle mensen is gekomen, in wie allen gezondigd hebben.
>
> ROMEINEN 5:12

Dan raakt hij een beetje verstrikt in een lange tussenzin, maar hij komt er weer op terug. Waar doet hij dat? In vers 17:

> Want als door de overtreding van de ene de dood geregeerd heeft door de ene, veel meer zullen zij die de overvloed van de genade en van de gave van de gerechtigheid ontvangen, in het leven regeren door de Ene, namelijk Jezus Christus.
>
> ROMEINEN 5:17

Vers 19:

> Want zoals door de ongehoorzaamheid van de ene mens velen als zondaars aangemerkt worden, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van de Ene velen als rechtvaardigen aangemerkt worden.
>
> ROMEINEN 5:19

Let erop dat er in die laatste verzen van hoofdstuk 5 sprake is van de ene mens en een andere mens. Er zijn twee mensen. Er bestaat geen twijfel over wie zij zijn. De tweede Mens wordt in vers 17 zelfs aangeduid als Jezus Christus. De laatste woorden van vers 17 van Romeinen 5 zijn:

door die ene, Jezus Christus.

Jezus is dus een van de twee mensen. Wie is de andere mens? Dat blijkt ook duidelijk uit het verband. Adam is de eerste mens.

Er zijn twee mensen. Er is Adam en er is Christus. De een kwam eerder in de geschiedenis en zou dus de oudere zijn. Christus kwam later. Hij was de nieuwe Mens. Hij is de tweede Adam of de laatste Adam. Adam is dus blijkbaar de oude mens. Wanneer Paulus zegt:

> Dit weten wij toch, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde tenietgedaan zou worden en wij niet meer als slaaf de zonde zouden dienen.
>
> ROMEINEN 6:6

22

Van de oude naar de nieuwe mensheid

En ons ergens anders zegt dat we de oude mens moeten afleggen, en dat we de oude mens hebben afgelegd, en dat we de nieuwe mens moeten aandoen, en dat we dat hebben gedaan, dan heeft Paulus het duidelijk over iets wat er wat onze positie betreft is gebeurd en over iets wat er in onze ervaring moet gebeuren.

Wat God betreft hebben we de gezamenlijke mensheid in Adam als een kleed afgelegd, en hebben we ons opnieuw bekleed met de nieuwe mensheid in Christus. Er moet ook op worden gewezen dat het woord anthropos, mens, hetzelfde woord is dat mensdom of mensheid betekent. Net als in het Nederlands: als je een boek ziet met de titel De opkomst van de mens, dan gaat het niet over één bepaalde individuele mens. Het gaat over de mens als geslacht, de mensheid, het mensdom. Zo kan het woord anthropos, dat Paulus gebruikt, ook worden gelezen. Dat is de betekenis in de uitdrukkingen ‘de oude mensheid’, ‘het oude mensdom’ en ‘het nieuwe mensdom’.

We hebben de oude mensheid afgelegd en de nieuwe mensheid aangedaan. Christus is het nieuwe mensdom. Hij is het Hoofd van een geslacht dat één geheel vormt. Adam is het hoofd van een geslacht dat één geheel vormt. Alle mensen bevinden zich in het ene of in het andere. Alle mensen zijn óf in Adam, de oude mens, óf ze zijn in Christus, de

nieuwe Mens. Voor Paulus zijn de oude mens en de nieuwe mens dus geen twee dingen binnen in mij. Het zijn twee geslachten, en ik behoor tot het ene of ik behoor tot het andere. Het oude is als het ware met Christus gekruisigd. De oude Adam is met andere woorden gedood. De oude Adam is veroordeeld en het nieuwe is opgewekt, zodat we een nieuw leven hebben in de nieuwe Mens, in de nieuwe mensheid.

23

Volken en families als één persoon

Ik ga niet doen alsof dit begrip heel eenvoudig te vatten is. Want het is voor ons misschien niet gebruikelijk om in ons eigen taalgebruik doorgaans over groepen mensen te spreken zoals Paulus dat doet, alsof ze één mens zijn, één individu. Maar in de Schrift is dat niet zo ongebruikelijk, zelfs niet in het Oude Testament. Israël, het hele volk Israël, werd Gods zoon genoemd, Gods eerstgeborene, zoals je je misschien herinnert. De gemeente als geheel wordt beschouwd als een lichaam, het lichaam van Christus, of als één nieuwe mens. Als dit voor ons een lastig begrip is, komt dat alleen door de culturele afstand, of doordat wij normaal gesproken gewoon niet zo praten. Maar Paulus deed dat wel. Daar kunnen we aan wennen.

De Bijbel spreekt op die manier over geslachten van mensen alsof het individuen zijn. Wanneer we het volk Israël ‘Israël’ noemen, doen we precies dat, want Israël was de naam van een man. Je herinnert je misschien dat er, voordat er ooit een volk was dat Israël heette, alleen maar de kinderen van Israël waren. Uiteindelijk werden de kinderen van Israël Israël genoemd.

Toen Dina, de dochter van Jakob, in Sichem seksueel werd mishandeld, staat er zelfs dat de broers van Dina woedend waren omdat:

> De zonen van Jakob kwamen van het veld zodra ze het hoorden. De mannen voelden zich gekwetst en ontstaken in hevige woede, omdat hij een schandelijke daad in Israël had begaan door met Jakobs dochter te slapen, want zoiets doet men niet.
>
> GENESIS 34:7

Wat een vreemde opmerking. Er was geen volk Israël. Er was geen geslacht Israël. Er was alleen Jakob, de man die Israël heette, en zijn kinderen. Maar iets wat zijn kind werd aangedaan, werd hem aangedaan. Zijn kinderen vormden samen met hem één geheel: Israël.

Het is interessant dat de schrijver van Hebreeën spreekt over Levi die in Abraham tienden aan Melchizedek betaalde. Omdat Abraham tienden aan Melchizedek betaalde, staat er in zekere zin dat Levi dat in Abraham deed. De gedachte dat een familie of een geslacht zo met elkaar verbonden is dat het als één individu wordt beschouwd, is iets wat veel voorkomt in de Schrift.

Zelfs de Amalekieten worden soms Amalek genoemd. Amalek is gewoon de naam van die man — de koning van Amalek, of de koning van de Amalekieten. Hij is Amalek. Hij is waarschijnlijk de vader. Hij is waarschijnlijk de stamvader van het volk. Of de Moabieten worden soms gewoon Moab genoemd. Of de Ammonieten worden soms Ammon genoemd. Als je het Oude Testament leest, kom je dat voortdurend tegen. Je leest over Ammon of Moab of Amalek. Dat zijn eigenlijk namen van een man, net zoals Israël de naam van een man is. Maar het volk, de familie of het geslacht van die persoon neemt die identiteit over en wordt behandeld alsof het die persoon zelf is.

24

Je nieuwe identiteit uitleven in je gedrag

Hoe vreemd dat ons ook mag lijken, het helpt ons om voorbereid te zijn op de gedachte dat Paulus over Adam spreekt als de oude mens, één mens, terwijl toch alle mensen deel uitmaken van Adam totdat ze... Totdat ze sterven, totdat de oude mens voor hen gekruisigd wordt en ze worden opgewekt in de nieuwe mens. En de nieuwe mens is Christus, Die als geheel bestaat uit Zijn lichaam, Zijn vlees en Zijn beenderen op aarde. En wanneer Paulus dus spreekt over het afleggen van het oude en het aandoen van het nieuwe, stelt hij dat soms voor als iets wat al gebeurd is.

Jullie hebben Christus aangetrokken. Jullie hebben de nieuwe mens aangetrokken, de oude mens uitgetrokken, want dat is iets wat bij de wedergeboorte gebeurt. Je verandert aan wie je trouw bent. Je verandert met wie je verbonden bent. Je bent niet

langer in Adam. In wezen ben je in Christus.

Maar wanneer ons wordt gezegd dat we nu de nieuwe mens moeten aandoen en de oude mens moeten afleggen, is de veronderstelling dat er gedragingen zijn die bij Adam horen en gedragingen die bij Christus horen. En hoewel we nu wat onze positie betreft met Christus verbonden zijn en onze identiteit in Hem hebben in plaats van in Adam, is ons gedrag daar nog niet helemaal in meegekomen. Die werkelijkheid heeft nog niet haar uitdrukking gevonden in alles wat we doen en denken en zeggen, enzovoort. En daarom wordt ons gezegd dat we voortdurend de nieuwe mens moeten aandoen, dat we voortdurend Christus moeten aandoen. Dat betekent dat we in Christus wandelen wanneer we stap voor stap wandelen op een manier die God waardig is, en niet wandelen zoals de heidenen wandelen, niet wandelen in Adam.

Trouwens, de uitdrukking ‘wandelen in Christus’ staat in Kolossenzen 2:6. Kolossenzen 2:6 zegt:

> Zoals u dan Christus Jezus, de Heere, hebt aangenomen, wandel in Hem,
>
> KOLOSSENZEN 2:6

We wandelen in Christus. Vroeger wandelden we in Adam. Vroeger wandelden we zoals de heidenen die God niet kennen, maar we wandelen niet langer zoals de heidenen die God niet kennen. We wandelen anders. We hebben Christus geleerd. En nu we Christus hebben geleerd, leggen we de gedragingen af die horen bij de oude mensheid, die Adam is, en doen we de gedragingen aan die horen bij de nieuwe mensheid, die Christus is.

Deze gedachte is geheimzinnig, maar als je de Schriftgedeelten hierover met elkaar vergelijkt, kun je zien dat dit precies is wat Paulus voor ogen heeft. En het zou ons niet moeten verbazen dat Paulus enkele verheven denkbeelden heeft, die zelfs aan het

mystieke grenzen en die aanvankelijk niet gemakkelijk te begrijpen zijn. Maar als je zijn bewoordingen bekijkt in het licht van deze achtergrondgegevens, zegt hij in Efeze 4, in vers 22:

> namelijk dat u, wat betreft de vroegere levenswandel, de oude mens aflegt, die te gronde gaat door de misleidende begeerten,
>
> EFEZE 4:22

Adam, Er is een levenswandel, de vroegere levenswandel die je had voordat je behouden werd, en dat is de levenswandel die bij de oude mensheid hoort. Die levenswandel moet worden afgelegd. En natuurlijk moet je volgens vers 24 de nieuwe mens aandoen. Dat betekent vermoedelijk de levenswandel die bij de nieuwe mens hoort, de levenswandel die overeenkomt met het deel uitmaken van een nieuwe mensheid, of die bij die nieuwe mensheid hoort,

> en dat u vernieuwd wordt in de geest van uw denken, en u bekleedt met de nieuwe mens, die overeenkomstig het beeld van God geschapen is, in ware rechtvaardigheid en heiligheid.
>
> EFEZE 4:23-24

25

Vernieuwing van het denken

Tussen die twee uitspraken over afleggen en aandoen staat vers 23, waar staat:

En laat je denken vernieuwen.

Het is dus niet alleen iets uiterlijks. Het is waar dat het is alsof je een kledingstuk uittrekt en een ander kledingstuk aantrekt, maar dit lukt alleen als er een verandering in het denken is, een verandering in de geest, een vernieuwing. Die uitdrukking daar in vers 23, doet je waarschijnlijk denken aan Romeinen 12:2, waar Paulus zei:

> En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.
>
> ROMEINEN 12:2

Dus ook daar wordt de vernieuwing van het denken genoemd. Hier gaat het om vernieuwd worden in de geest van je denken, het geestelijke aspect van je denken. Niet alleen in je verstand, maar ook in je geestelijke waarneming, in je geestelijke mens, in je geestelijke gedachteleven moet een verandering plaatsvinden, een vernieuwing.

Want je kunt de daden van de oude mens als het ware tot op zekere hoogte afleggen, en veel mensen doen dat ook. Niemand slaagt erin ze allemaal af te leggen, maar mensen zonder Christus, of zelfs mensen die Christus hebben maar nog grotendeels op het vlees vertrouwen, slagen er vaak wel in om van sommige oude, verdorven gewoonten af te komen. Maar je kunt niet werkelijk in Christus wandelen tenzij er ook een verandering is geweest in de geest van het denken, in het innerlijk.

26

Gedrag als zichtbare kleding

Het idee van oud gedrag uittrekken en nieuw gedrag aantrekken is eigenlijk waar Paulus het over heeft wanneer hij spreekt over de oude mens en de nieuwe mens: het gedrag dat bij Adam hoort en het gedrag dat bij de nieuwe mensheid in Christus hoort. Er zijn twee categorieën gedrag. De ene hoort bij Adam, de andere bij Christus. Het is ook niet helemaal een nieuw idee om ze te beschrijven als kledingstukken die je uittrekt en aantrekt. Want in het Oude Testament wordt iemands gedrag soms

gelijkgesteld aan een kledingstuk, of wordt er bij wijze van beeldspraak over gesproken als een kledingstuk. Bijvoorbeeld wanneer we lezen dat al onze gerechtigheden in Gods ogen zijn als:

> Echter, wij zijn allen als een onreine, al onze rechtvaardige daden zijn als een bezoedeld kleed wij allen vallen af als een blad en onze misdaden voeren ons weg als de wind.
>
> JESAJA 64:6

Of in het Nieuwe Testament, in Openbaring hoofdstuk 19, waar staat:

> En het is haar gegeven zich met smetteloos en blinkend fijn linnen te kleden, want dit fijne linnen zijn de gerechtigheden van de heiligen.
>
> OPENBARING 19:8

Dat staat in Openbaring 19.

De rechtvaardige daden worden vergeleken met kleding. Waarom? Omdat mensen die naar je kijken je naakte lichaam niet zien. Ze zien je kleding. Je bedekt je naakte lichaam met je kleding. De kleding is het deel van jezelf dat je aan de wereld laat zien. Het is zichtbaar. Onder je kleding kun je allerlei onvolkomenheden hebben die verborgen blijven. En gekleed zijn of naakt zijn zijn beelden die de Bijbel soms gebruikt. Zelfs Adam en Eva bedekten zich toen ze zich zondig voelden. Ze wilden hun schuld verbergen. Ze wilden verbergen wie ze werkelijk waren en zich anders voordoen. Toch staat er in Hebreeën:

> En er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem, maar alles ligt naakt en ontbloot voor de ogen van Hem aan Wie wij rekenschap hebben af te leggen.
>
> HEBREEËN 4:13

Maar tegenover mensen zijn we niet helemaal naakt. We dragen kleding. Het deel van ons dat mensen zien, is onze kleding. Onze naakte lichamen zijn doorgaans niet zichtbaar.

Zo is ook ons gedrag het deel van ons leven dat mensen zien. Ze kunnen ons hart niet zien. Ze kunnen het verborgen deel niet zien. Ze kunnen de motieven niet zien. God ziet dat. Die liggen naakt voor God. Maar in het openbaar kleden we ons met daden, en het enige deel van ons dat mensen kunnen zien, is wat we doen. Gedrag is dus als kleding.

> En het is haar gegeven zich met smetteloos en blinkend fijn linnen te kleden, want dit fijne linnen zijn de gerechtigheden van de heiligen.
>
> OPENBARING 19:8

Dat staat in Openbaring 19:8.

Het komt geregeld voor dat de Schriften het beeld van kleding gebruiken wanneer ze spreken over gedragingen of handelingen of daden. Dat heeft Paulus in gedachten.

> namelijk dat u, wat betreft de vroegere levenswandel, de oude mens aflegt, die te gronde gaat door de misleidende begeerten, en dat u vernieuwd wordt in de geest van uw denken, en u bekleedt met de nieuwe mens, die overeenkomstig het beeld van God geschapen is, in ware rechtvaardigheid en heiligheid.
>
> EFEZE 4:22-24

De daden die Christus goedkeurt en onderwijst en die Hij Zelf in Zijn leven deed.

27

Oud en nieuw gedrag in de praktijk

De rest van hoofdstuk 4 is een uitwerking van deze twee dingen: de oude mens uittrekken en de nieuwe aantrekken. In de rest van dit hoofdstuk vertelt hij ons welke dingen we moeten uittrekken — bepaalde gedragingen — en welke dingen we daarvoor in de plaats moeten aantrekken. Laat ik de verzen voorlezen. Daarna zal ik ze doornemen en de afzonderlijke gedachten aanwijzen. Vers 25 zegt:

> Leg daarom de leugen af en spreek de waarheid, ieder tegen zijn naaste; wij zijn immers leden van elkaar.
>
> EFEZE 4:25

> Word boos, maar zondig niet; laat de zon niet ondergaan over uw boosheid, en geef de duivel geen plaats. Wie gestolen heeft, moet niet meer stelen, maar zich liever inspannen om met de handen goed werk te doen, om iets te kunnen delen met wie gebrek heeft. Laat er geen vuile taal uit uw mond komen, maar wel iets goeds, wat nuttig is tot opbouw, opdat het genade geeft aan hen die het horen. En bedroef de Heilige Geest van God niet, door Wie u verzegeld bent tot de dag van de verlossing. Laat alle bitterheid, woede, toorn, geschreeuw en laster van u weggenomen worden, met alle slechtheid, maar wees ten opzichte van elkaar vriendelijk en barmhartig, en vergeef elkaar, zoals ook God in Christus u vergeven heeft.
>
> EFEZE 4:26-32

Als je dit ziet in de context van de uitwerking van het algemene gebod om de oude mens uit te trekken en de nieuwe aan te trekken, dan zie je dat er verschillende concrete gedragingen van de oude mens zijn waarvan hij uitdrukkelijk zegt dat je ermee moet ophouden. En er zijn bepaalde gedragingen die bij de nieuwe mens horen

en waarmee je moet beginnen. Bijvoorbeeld: stop met liegen. Dat hoort bij de oude mens. Wat doe je daarvoor in de plaats? Je trekt de nieuwe mens aan. Je spreekt de waarheid.

Zo is het ook met boosheid. Er is een boosheid die niet zondig is, en er is ruimte om boos te zijn. Maar je moet die toorn uittrekken waarover de zon zou ondergaan. Je moet geen toorn in je hart voeden. De wereld doet dat misschien wel, maar daarmee geef je de duivel plaats, zegt hij. Zondige boosheid moet dus uitgetrokken worden. Dat hoort bij de oude mens.

Stelen, in vers 28, is nog iets wat bij de oude mens hoort.

Dat is de oude mens uittrekken. Maar hij moet de nieuwe aantrekken.

28

Leugens vervangen door waarheid

Er is altijd sprake van afleggen en aandoen. Het is één ding om daar te staan en tegen iedereen te zeggen: ‘Stop hiermee en stop daarmee.’ Maar het probleem is dat er in de oude mens, dat wil zeggen, in de oude mensheid, net als in de nieuwe, gewoonten zijn, levenspatronen. Om te beginnen is het niet zo gemakkelijk om ergens mee te stoppen. Bovendien heb je, als je ermee stopt, nog steeds de tijd beschikbaar die je vroeger aan dat verkeerde besteedde. Wat ga je met je tijd doen? Wat ga je in plaats daarvan doen?

God zegt niet alleen tegen ons dat we met bepaalde dingen moeten stoppen. Hij wil dat we bepaalde dingen door andere dingen vervangen. Hij wil dat we het kleed van de oude mens vervangen door het kleed van de nieuwe mens, het gedrag van de oude door het gedrag van de nieuwe. Daarom geeft Hij het concreet aan: stop niet alleen met liegen, maar wees ook actief waarheidsgetrouw. Doe er moeite voor om de waarheid te spreken.

Natuurlijk zijn er momenten waarop het niet liefdevol is om bepaalde waarheden te vertellen, of waarop het vertellen van bepaalde waarheden niet erg bevorderlijk is voor de vrede. Misschien hoeven de mensen die dingen niet te weten. Sommige dingen

zijn waar, maar ongepast. Maar als je spreekt, zorg er dan voor dat wat je zegt waar is. Er kunnen waarheden zijn die je niet uitspreekt.

Als je voor de rechtbank zweert de waarheid te spreken, de hele waarheid en niets dan de waarheid, geef je daarmee natuurlijk te kennen dat je geen enkele waarheid zult achterhouden. Maar als je niet op die manier onder ede staat, ben je niet verplicht om alles te vertellen wat je weet. Je kunt heel ongunstige of schadelijke dingen over iemand anders weten, en ze zijn waar, maar het zou roddel zijn als je ze vertelde. Misschien heb je in het geheim gedachten gehad die heel verdorven zijn. Als je die uitspreekt, kunnen die gedachten andere mensen bederven, ook al is het waar dat je ze hebt gehad. Er zijn dingen die waar zijn en die niet uitgesproken hoeven te worden, maar er zijn geen leugens die je zou moeten uitspreken.

Als je stopt met liegen, moet een gewoonte van liegen vervangen worden door een gewoonte om waarheidsgetrouw te zijn. Als je spreekt, zorg er dan gewoon voor dat wat je zegt de waarheid is, want het krenkt God als we liegen. Het is adamitisch. Het is niet christelijk. En hij zegt in vers 25 dat een reden om niet tegen elkaar te liegen is:

we zijn delen van elkaar.

Wij zijn leden van Christus. Dat weten we, omdat:

> Want wij zijn leden van Zijn lichaam, van Zijn vlees en van Zijn gebeente.
>
> EFEZE 5:30

Sterker nog, op een andere plaats, in 1 Korinthe hoofdstuk 6, zei hij uitdrukkelijk dat je leden van Christus bent. En hij gaf dat als een aansporing om seksueel rein te blijven. Hij zegt in 1 Korinthe 6:15:

> Weet u niet dat uw lichamen leden zijn van Christus? Zal ik dan de leden van Christus nemen en die maken tot leden van een hoer? Volstrekt niet!
>
> 1 KORINTHE 6:15

Jullie lichamen zijn dus leden van Christus, omdat ze leden zijn van het lichaam van Christus. En het lichaam van Christus en Christus zijn in bepaalde toepassingen, in bepaalde contexten, onderling verwisselbare termen. Zo zijn ook mijn vingers en mijn tenen leden van mij, en tegelijk leden van elkaar. En ze hebben als het ware allemaal gemeenschappelijke belangen. Als het lichaam gezond is, zullen de vingers en de tenen gezond zijn.

> En als één lid lijdt, lijden alle leden mee. Als één lid eer ontvangt, verblijden alle leden zich mee.
>
> 1 KORINTHE 12:26

Wij zijn dus allemaal leden van elkaar. Tegen elkaar liegen betekent daarom dat je dit feit negeert: de persoon tegen wie je liegt, wordt door jouw leugen onrecht aangedaan. Ervan uitgaande dat het een christen is, en daar gaat hij hier van uit, want we zijn leden van elkaar. Die persoon wordt de waarheid onthouden die hij misschien zou moeten horen. En je doet hem pijn, maar je doet jezelf ook pijn, want we zijn leden van elkaar.

29

Boosheid, wrok en ruimte voor de duivel

Wanneer hij zegt:

Wees boos en zondig niet, dan geeft hij niet precies aan welk soort boosheid geen zonde is. Al wordt er zeker een aanwijzing gegeven wanneer hij zegt:

> laat de zon niet ondergaan over uw boosheid,
>
> EFEZE 4:26

Misschien wordt boosheid die te lang heeft voortgeduurd zonde, ook als die aanvankelijk rechtvaardig was. Soms is er reden om boos te zijn. En van Jezus Zelf wordt minstens één keer in de Schrift gezegd dat Hij boos was. Er wordt uitdrukkelijk

gezegd dat Hij boos was. Er moet dus een boosheid bestaan die niet zondig is. En Paulus erkent dat hier:

Wees boos, maar zondig niet.

Hij geeft eigenlijk geen gebod om boos te zijn. Hij citeert Psalm 4, vers 4, waar staat:

> Wees ontzet, maar zondig niet; spreek in uw hart wanneer u op uw slaapplaats ligt, en wees stil. Sela
>
> PSALMEN 4:5

Hij citeert de psalm om te zeggen dat er zoiets bestaat als boosheid die misschien geen zonde is. Maar je kunt er maar beter voor zorgen dat je met je boosheid niet zondigt. Vooral het koesteren van wrok of boosheid of verbittering, de zon laten ondergaan over je toorn, is een van die dingen die boosheid tot iets zondigs zouden maken.

Hij geeft in vers 27 aan dat zulk gedrag de duivel ruimte kan geven in je leven, of misschien in de gemeente. Het is mogelijk dat hij in het algemeen de gemeente bedoelt. Als er leden van de gemeente boos op elkaar zijn en wrok tegen elkaar blijven koesteren, kan de duivel dat als een wig gebruiken en ruimte vinden om schade aan te richten in de gemeente. Maar het is ook mogelijk dat boos zijn de duivel een gelegenheid geeft om in jou schade aan te richten.

Denk eens aan wat Jezus zei over de slaaf die vergeving had gekregen en die vervolgens zijn medeslaaf niet wilde vergeven. Zijn heer leverde hem over aan folteraars. En Jezus zei:

> Zo zal ook Mijn hemelse Vader met u doen, als niet ieder van u van harte de misdaden van zijn broeder vergeeft.
>
> MATTHEÜS 18:35

Dus als je wrok en bitterheid en boosheid vasthoudt, kan dat er heel goed toe leiden dat je aan de duivel wordt overgeleverd. En dat komt niet doordat Jezus je niet tegen de duivel beschermt. Dat doet Hij wel. Maar je kunt jezelf overgeven. Door je gedrag kun je de duivel plaats geven.

30

Stelen vervangen door werken en geven

Wat het stelen betreft, zegt hij dat iemand die stal, moet ophouden met stelen en het stelen moet vervangen door een nieuw patroon, namelijk werken, in zijn eigen onderhoud voorzien en aan anderen geven. De karaktertrek die iemand ertoe brengt te stelen, is tweeledig. Het ene is hebzucht, het verlangen om iets te bezitten wat hij niet heeft en wat niet van hem is. Het is dus hebzucht in combinatie met luiheid. Luiheid, of op zijn minst ongeduld, wat hier een ander aspect van luiheid is.

Want als er iets is wat je niet hebt en niet bezit, maar wat je graag zou willen hebben, dan zou je kunnen werken, het geld verdienen en het kopen. Mensen die stelen, willen dat niet doen. Ze willen het nu hebben. Ze willen niet wachten en ze willen er niet voor werken. En dus zijn hebzucht en luiheid, of gemakzucht en ongeduld, de karaktertrekken die achter een levenswijze van diefstal schuilgaan.

Maar Paulus pakt die aan, en hij zegt dat je werk moet zoeken.

Dat pakt het aspect van de gemakzucht aan.

> Wie gestolen heeft, moet niet meer stelen, maar zich liever inspannen om met de handen goed werk te doen, om iets te kunnen delen met wie gebrek heeft.
>
> EFEZE 4:28

Aan anderen geven pakt het probleem van de hebzucht aan. Ik geloof dat de Bijbel aangeeft dat, als er hebzucht of begerigheid in je leven is, geven daarvoor de remedie is. En dus zegt Paulus dat je de oude mens aflegt. Stelen hoort bij de oude mens. Geven en werken en eerlijk zijn, in je eigen onderhoud voorzien, dat is de nieuwe mens. Dat is godvruchtig.

31

Woorden die opbouwen en genade geven

Ook gaat hij over op het onderwerp van het spreken. Er is een bepaalde manier van spreken die bij Adam hoort en een bepaalde manier die bij Christus hoort.

> Laat er geen vuile taal uit uw mond komen,
>
> EFEZE 4:29

Dat is het afleggen van de oude mens, de oude verdorven spreekpatronen. Maar het aandoen van de nieuwe mens betekent dat je begint te spreken:

wat goed is en anderen helpt groeien, zodat het de mensen die luisteren goeddoet.

Dus je kunt door je spreken genade aan mensen doorgeven, als je woorden vol genade zijn.

Paulus zei in Kolossenzen 4:6:

> Laat uw woord altijd aangenaam zijn, met zout smakelijk gemaakt, opdat u weet hoe u iedereen moet antwoorden.
>
> KOLOSSENZEN 4:6

Kolossenzen 4:6. [Vertalersnoot: de Engelse vertaling die de spreker gebruikt, heeft hier ‘met genade’, waar het aangehaalde Nederlandse vers ‘aangenaam’ heeft. Daarop berust de verbinding met de ‘woorden van genade’ in Lukas 4:22.] Je spreken kan dus vervuld zijn van genade. In Lukas hoofdstuk 4 lezen we wat er gebeurde toen Jezus in de synagoge van Nazareth sprak:

> En zij betuigden Hem allen hun instemming en verwonderden zich over de woorden van genade die uit Zijn mond kwamen, en zij zeiden: Is Hij niet de Zoon van Jozef?
>
> LUKAS 4:22

En dus deelt Jezus, wanneer Hij spreekt, genade mee aan Zijn toehoorders. Adams spreken is verdorven. En dus leggen we het oude gedrag en spreken af, het verdorven spreken, en doen we alleen aan wat goed is voor de nodige opbouw, om genade mee te delen aan de toehoorders.

Er wordt niet specifiek gezegd om welk gedrag het gaat, maar het lijkt met spreken samen te hangen. Blijkbaar bedroeft bepaalde verdorven taal de Heilige Geest. Het doet Hem pijn in Zijn hart om mensen op een bepaalde manier te horen praten.

32

Bitterheid vervangen door liefde en vergeving

Dan staat er in vers 31 een lange lijst van dingen die in wezen afgelegd moeten worden. Dat zijn bitterheid, woede, boosheid, geschreeuw, kwaadsprekerij en kwaadaardigheid. Hij zegt:

> Laat alle bitterheid, woede, toorn, geschreeuw en laster van u weggenomen worden, met alle slechtheid,
>
> EFEZE 4:31

Ofwel: leg deze dingen af. En dan noemt hij in vers 32 de dingen die daarvoor in de plaats aangedaan moeten worden.

> maar wees ten opzichte van elkaar vriendelijk en barmhartig, en vergeef elkaar, zoals ook God in Christus u vergeven heeft.
>
> EFEZE 4:32

Dat komt in de plaats van bitterheid en woede en boosheid en geschreeuw en kwaadsprekerij.

Dit zijn dus de houdingen en gedragingen waarvan Paulus zegt dat ze afgelegd en aangedaan moeten worden, als onderdeel van het aandoen van de nieuwe mens en het afleggen van de oude mens. Dat is wat het betekent om niet te wandelen zoals de heidenen wandelen, maar om de roeping waardig te wandelen.

Wanneer we bij hoofdstuk 5 komen, heeft hij het nog steeds over wandelen. Hij zegt:

> Wees dan navolgers van God, als geliefde kinderen, en wandel in de liefde, zoals ook Christus ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven als een offergave en slachtoffer, tot een aangename geur voor God.
>
> EFEZE 5:1-2

Dit hele gedeelte gaat dus over hoe je moet wandelen. Om waardig te wandelen, moet je niet langer wandelen zoals de heidenen dat doen. Je moet die patronen van de oude mens afleggen. En je moet in liefde wandelen. Daarvoor moet je de patronen van de nieuwe mens aandoen.

En ook wandel je in het licht, in hoofdstuk 5, vers 8. Er wordt dus nog meer gewandeld. In hoofdstuk 5, vers 15:

> Let er dan op dat u nauwgezet wandelt, niet als dwazen, maar als wijzen,
>
> EFEZE 5:15

Dit gedeelte van Efeze gaat dus duidelijk helemaal over onze wandel, over het waardig wandelen overeenkomstig die roeping die hij in die eerdere hoofdstukken beschrijft. We zullen aan hoofdstuk 5 toekomen en misschien zelfs nog een stukje van hoofdstuk 6 behandelen. We zullen zien.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Efeze 4:11
- 1 Korinthe 7:25
- Efeze 4:12
- Efeze 2:20

- Efeze 2:21
- Efeze 2:22
- 1 Petrus 2:5
- Efeze 4:13
- Efeze 2:15
- 1 Korinthe 3:1
- 1 Korinthe 3:2
- 1 Korinthe 3:3
- 1 Korinthe 3:4
- Efeze 4:14
- Galaten 6:2
- Handelingen 17:21
- Hebreeën 1:1-3
- Jesaja 8:20
- Mattheüs 7:22
- Mattheüs 7:23
- Efeze 4:15
- Efeze 4:16
- Efeze 4:17-21
- Efeze 4:22-24
- Kolossenzen 3:9-11
- Romeinen 13:14
- Galaten 3:27
- Efeze 4:24
- Kolossenzen 3:10-11
- Kolossenzen 3:11
- Galaten 3:28
- Romeinen 6:6
- Romeinen 5:12
- Romeinen 5:17
- Romeinen 5:19
- Genesis 34:7
- Kolossenzen 2:6
- Efeze 4:22

- Efeze 4:23-24
- Romeinen 12:2
- Jesaja 64:6
- Openbaring 19:8
- Hebreeën 4:13
- Efeze 4:25
- Efeze 4:26-32
- Efeze 5:30
- 1 Korinthe 6:15
- 1 Korinthe 12:26
- Efeze 4:26
- Psalmen 4:5
- Mattheüs 18:35
- Efeze 4:28
- Efeze 4:29
- Kolossenzen 4:6
- Lukas 4:22
- Efeze 4:31
- Efeze 4:32
- Efeze 5:1-2
- Efeze 5:15

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.